

Lausunto asumisessa syntyvän saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetusjärjestelmän tarkastelusta

LuYmjaos 12.06.2024 § 28
114/14.06/2024

Valmistelija kuntaympäristöjohtaja Jari Lämsä p. 040 630 4035, palvelusuunnittelija Minna Siltala, p. 040 683 4600

Jyväskylän seudun jätelautakunnan lausuntopyyntö 27.5.2024 (D/1732/14.06.00.00/2024) Asumisessa syntyvän saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetusjärjestelmän tarkastelusta.

Jyväskylässä, Laukaassa, Muuramessa ja Toivakassa on käytössä asumisessa syntyvän saostus- ja umpisäiliölietteen osalta kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetusjärjestelmä.

Jätelain mukaan jätehuoltoviranomaisen on säännönmukaisesti tarkasteltava, toimiiko kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus alueella jätelain asettamien ehtojen mukaisesti. Jokainen kunta on vuosina 2012–2013 tehnyt päätöksen jatkaa kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta. Kuntien tekemiä päätöksissä ei ole perusteltu, millä tavoin kuljetusjärjestelmä on päätöksentekohetkellä täyttänyt jätelain edellytykset. Sen jälkeen kuljetusjärjestelmän tarkastelua ei ole tehty.

Alueellisena jätehuoltoviranomaisena Jyväskylän seudun jätelautakunta on toimivaltainen tekemään kuljetusjärjestelmän tarkastelun. Kuljetusjärjestelmän tarkastelu on yksi jätelautakunnan valtuustokauden tavoitteista 2021–2025 osana lietehuollon kehittämistä.

Jätteenkuljetus on julkinen välttämättömyyspalvelu, jonka on toimittava kaikissa oloissa, kaikkina aikoina ja kaikilla alueilla. Jätelain mukaan kunnan on huolehdittava siitä, että sen vastuulle kuuluvan jätteen kuljetus järjestetään kiinteistön haltijan järjestämästä vastaanotto paikasta kunnan järjestämään käsittelyyn.

Jätteenkuljetus voidaan järjestää kahdella eri tavalla:

- Kunnan järjestämänä ja kunnallisen jäteyhtiön kilpailuttamana jätteenkuljetuksena, mikä on jätelain määrittämä ensisijainen vaihtoehto

tai

- Kiinteistön haltijan järjestämänä jätteenkuljetuksena, mikäli kaikki jätelain edellytykset täyttyvät alueella.

Jätteenkuljetus voidaan järjestää kiinteistön haltijan järjestämänä, vain jos kaikki seuraavat jätelain 37 §:n mukaiset edellytykset täyttyvät:

- 1) Alueella on tarjolla yksityisiä jätteenkuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin
- 2) Kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle

- 3) Kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetusjärjestelmän vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan

Laaditun selvityksen perusteella ei voida varmistua siitä, että kaikki jätelain edellytykset alueella täyttyisivät. Lietesäiliöiden tyhjentämisessä ei noudateta jätehuoltomääräyksiä, mikä näkyy jätehuoltoviranomaisen vuosittain lähettämien huomautuskirjeiden määrässä. Kiinteistöt, jotka eivät noudata jätehuoltomääräyksiä, eivät edistä jätehuollon yleistä toimivuutta.

Lietehuollon kokonaisuus on usean toimijan vastuulla, mikä aiheuttaa palvelujen pirstaloitumista, jonka ei voida katsoa edistävän jätehuollon alueellista kehittämistä. Säiliöiden tyhjennys jätehuoltomääräysten vastaisesti lisää riskiä sille, että riittämättömälle tasolle puhdistettua jätevettä johdetaan ympäristöön.

Nykyisen järjestelmän ei voida katsoa olevan myönteinen ottaen huomioon kotitalouksien asema. Selvityksen perusteella ei voida olla varmoja siitä, onko kotitalouksilla mahdollisuus kilpailuttaa palvelunsa alueen jokaisessa osassa. Myös palvelunhinnoitteluperusteissa on eroja alueen sisällä, mikä asettaa kotitalouksia eriarvoiseen asemaan, sen perusteella missä kiinteistö sijaitsee. Kotitaloudet, joilla on maksuvaikeuksia, eivät välttämättä saa tilattua säiliölleen tyhjennystä, ennen kuin avoimet saatavat on hoidettu tai palvelusta on maksettu ennakoon.

Kuljetusjärjestelmäpäätöksen valmistelu ja vaikutusmahdollisuuksien varaaminen

Jätehuoltoviranomainen on tehnyt selvityksen nykyisestä jätteenkuljetusjärjestelmästä, tarkastellut alueen kuljetusolosuhteita ja arvioinut jätelain edellytysten täyttymistä.

Selvitysraportti on lausuntopyynnön liitteenä.

Jätteenkuljetusjärjestelmän tarkastelu koskee kaikkea kunnan vastuulle kuuluvaa saostus- ja umpisäiliölietettä.

Jyväskylän seudun jätelautakunta pyytää muun muassa kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta lausuntoa jätteenkuljetusjärjestelmästä kirjallisesti 28.6.2024 klo 15.00 mennessä.

Esittelijä

Kuntaympäristöjohtaja Jari Lämsä

Päätösehdotus

Lupa- ja ympäristöjaosto Toivakan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena antaa seuraavan lausunnon asumisessa syntyvän saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetusjärjestelmän tarkastelusta:

Lupa- ja ympäristöjaosto katsoo, että lietteiden kuljetuksessa tulisi siirtyä kunnallisen jäteyhtiön järjestämään kuljetukseen tarvittava siirtymäaika huomioiden. Havaintojemme ja tehdyn selvityksenkin perusteella voidaan todeta, että jätelain edellytykset eivät täyty Toivakassa kiinteistönhaltijan järjestämässä jätehuollossa. Tällä hetkellä Toivakassa ei ole kunnan osoittamaa vastaanottoaikkaa lietteille.

Kunnallisen jätehuolto-yhtiön järjestämä jätteenkuljetus mahdollistaisi nykyistä paremmin jätehuollon kehittämisen. Lisäksi voidaan todeta, että edellytykset kaikkien saostus- ja umpikaivoja omaavien kiinteistöjen

liittymiseksi jätehuollon piiriin paransivat. Muutoksen arvioidaan myös edistävän nykyistä paremmin jätehuollon yleistä toimivuutta, jätehuollon alueellista kehittämistä sekä pienentävän ympäristövaikutuksia.

Päätös

Lupa- ja ympäristöjaoston jäsen Seppo Sirenius esitti, että annettaisiin lausunto siten, että jatketaan olemassa olevaa kiinteistöjen haltijan järjestämää lietteiden kuljetusta.

Eesitystä ei kannatettu.

Lupa- ja ympäristöjaoston päätökseksi hyväksyttiin kuntaympäristöjohtajan päätösehdotus.

Seppo Sirenius jätti päätöksestä eriävän mielipiteen.